

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 148/2011-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2012 prerokoval sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 34/2010 a jeho uznesením zo 16. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Konanie o sťažnosti spoločnosti B., s. r. o., **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 148/2011-25 z 20. apríla 2011 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť spoločnosti B., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne

užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 34/2010 a jeho uznesením zo 16. septembra 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“). Týmto uznesením ústavného súdu bola zároveň odložená vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu.

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že 25. septembra 2009 bolo S., I. B. (ďalej len „správny orgán“) podľa § 8 zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydané rozhodnutie, ktorým bolo sťažovateľke udelené integrované povolenie pre prevádzku «*Výroba batérií B., priemyselný park „Ž.“, K.*» (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

3. Na základe žaloby M. D. (ďalej len „žalobca“) sa na krajskom súde 3. mája 2010 začalo konanie podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu a súčasťou žaloby bol aj návrh na odloženie vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu. Krajský súd uznesením z 9. septembra 2010 pribral sťažovateľku v súlade s § 250 ods. 1 OSP do konania, keď dospel k záveru, že jej práva a povinnosti by mohli byť zrušením rozhodnutia správneho orgánu dotknuté (podľa tvrdení sťažovateľky jej bolo toto uznesenie doručené 16. septembra 2010). Následne krajský súd na návrh žalobcu uznesením zo 16. septembra 2010 odložil vykonateľnosť rozhodnutia správneho orgánu do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej.

4. Sťažovateľka bola názoru, že týmto uznesením krajského súdu došlo k zásahu do jej označených práv, pričom podstata jej sťažnostnej argumentácie je zhrnutá do týchto bodov:

„Krajský súd jej nedal pred vydaním uznesenia možnosť vyjadriť sa k obsahu návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu a predložiť dôvody vo svoj prospech, a teda sa nemohla účinne brániť voči vydaniu uznesenia založeného

na jednostranných a nepodložených dôvodoch prezentovaných žalobcom, ktorý podal návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Uznesenie krajského súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo vyplýva aj zo skutočnosti, že v odôvodnení predmetného uznesenia po zhrnutí tvrdení žalobcu a citovaní právnych predpisov, konkrétne § 250c O. s. p. ustanovujúceho predpoklady pre odklad vykonateľnosti správneho rozhodnutia, krajský súd bez ďalšieho iba konštatuje, že bez odkladu vykonateľnosti rozhodnutia by došlo k závažnému zásahu do životného prostredia. Toto tvrdenie však bližšie nerozvádza ani žiadnym spôsobom neodôvodňuje splnenie podmienok pre vydanie rozhodnutia podľa § 250c O. s. p., t. j. (a) v čom konkrétne možno vidieť závažnosť tejto tvrdenej ujmy a hlavne (b) v čom vidí bezprostrednosť hrozby takejto ujmy.

Rozhodnutím správneho orgánu nadobudla sťažovateľka subjektívne právo užívať osobitným spôsobom pozemky, ktoré má vo vlastníctve, resp. v nájme, a to postavením stavieb a zriadením prevádzky. Právo užívať je pritom parciálnym oprávnením, ktoré je súčasťou vlastníckeho práva ako práva absolútnej povahy. Vzhľadom na neústavné vydanie uznesenia sťažovateľka stratila možnosť právne relevantným spôsobom využívať čiastkové oprávnenia vlastníka veci, predovšetkým nemôže predmet svojho vlastníctva užívať spôsobom predpokladaným rozhodnutím správneho orgánu, ani s ním právne relevantným a zamýšľaným spôsobom nakladať.“

5. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhla vysloviť porušenie označených práv uznesením krajského súdu, toto uznesenie zrušiť a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom. Zároveň podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) žiadala odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu.

6. Z odôvodnenia uznesenia ústavného súdu o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a o odklade vykonateľnosti uznesenia krajského súdu vyplýva, že tak rozhodol potom, ako

dospel k záveru, že nemožno rozumne vylúčiť, že uznesením krajského súdu mohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľky. Na strane sťažovateľky pritom hrozila v dôsledku uznesenia krajského súdu značná ujma na jej majetkových právach, pretože v jeho dôsledku nemohla realizovať tie práva a povinnosti, ktoré jej vyplývajú z rozhodnutia správneho orgánu, ktorého vykonateľnosť bola napadnutým uznesením krajského súdu odložená. Dôsledkom odkladu vykonateľnosti uznesenia krajského súdu bolo, že rozhodnutie správneho orgánu, ktorého zákonnosť je krajským súdom preskúmaná, ostalo naďalej právoplatné a vykonateľné, pretože uznesenie krajského súdu o odklade jeho vykonateľnosti dočasne stratilo svoj účinok, ktorým bol práve odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu.

7. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie krajský súd prípisom z 1. augusta 2011 ústavnému súdu oznámil, že uznesením z 9. júna 2011 konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu zastavil a proti tomuto uzneseniu podali odvolanie tak žalobca, ako aj sťažovateľka. Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na výzvu ústavného súdu v prípise z 10. septembra 2012 uviedol, že najvyšší súd o odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 8 Sžp 22/2011 z 24. mája 2012 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“). Z pripojeného uznesenia najvyššieho súdu vyplynulo, že najvyšší súd potvrdil uznesenie krajského súdu z 9. júna 2011 o zastavení konania. Najvyšší súd tak rozhodol po zistení, že nadriadený správny orgán (Slovenská inšpekcia životného prostredia, útvar integrovaného povoľovania a kontroly, ústredie) rozhodnutím zo 16. decembra 2011 zrušil preskúmané rozhodnutie správneho orgánu (integrované povolenie) a vec vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie. V odôvodnení potvrdzujúceho uznesenia najvyšší súd uzavrel, že ak zanikne rozhodnutie ako predmet súdneho prieskumu počas súdneho konania, v konaní nemožno pokračovať a musí byť zastavené.

8. Potvrdzujúcim uznesením najvyššieho súdu bolo takto právoplatne zastavené konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Zo sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu vyplýva, že odklad vykonateľnosti bol časovo ohraničený do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej.

9. Z pohľadu konania a rozhodovania ústavného súdu bolo podstatným zistenie, že sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu aj napriek tomu, že nebolo formálne zrušené, po právoplatnom zastavení konania nemohlo vo sfére subjektívneho právneho postavenia sťažovateľky vyvolávať žiadne právne účinky. Keďže zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich konanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy (§ 49 až § 56) bližšie neupravuje dôsledky, ktoré nastali pominutím účinkov sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, bolo nevyhnutné primerane na vec aplikovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

10. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (alebo Trestného poriadku).

Podľa § 103 Občianskeho súdneho poriadku kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. Zákon o ústavnom súde teda predpokladá, že popri v ňom obsiahnutých procesných normách (*lex specialis*) sa na konanie pred ústavným súdom primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ako *lex generalis*. Primeranosť ich použitia možno vnímať ako oprávnenie ústavného súdu postupovať podľa konkrétneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vtedy, ak sa ocitne v obdobnej procesnej situácii ako všeobecný súd. Termín „primerane“ pritom treba vykladať tak, aby boli rešpektované špecifické procesné situácie, ktoré v rozhodovacej činnosti ústavného súdu môžu nastať. Pokiaľ ide o skúmanie procesných podmienok, ústavný súd je rovnako ako všeobecný súd kedykoľvek za konania povinný prihliadať na to, či sú splnené. Ani prijatie sťažnosti na ďalšie konanie nezabavuje ústavný súd tejto povinnosti. Ak ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti dodatočne zistí nesplnenie neodstrániteľnej podmienky konania

pred ústavným súdom, konanie o sťažnosti zastaví podľa § 104 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (m. m. III. ÚS 202/02, I. ÚS 351/08).

12. Zo zmyslu a účelu konania o ústavnej sťažnosti pre namietané porušenie základných práv a slobôd právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu možno podľa názoru ústavného súdu vyvodit', že existencia takéhoto rozhodnutia, resp. trvanie jeho účinkov v právnej sfére sťažovateľa, je nevyhnutnou procesnou podmienkou konania a rozhodovania ústavného súdu v tomto type konania. Negatívne zistenie ústavného súdu v tejto otázke, t. j. zistenie o neexistencii sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, napr. v dôsledku jeho zrušenia, prípadne zistenie o pominutí jeho účinkov aj bez jeho formálneho zrušenia (ako to je v prípade sťažovateľky), predstavujú neodstrániteľný nedostatok v podmienkach konania. Inak povedané, pominutím účinkov sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu odpadol predmet konania pred ústavným súdom. Ústavný súd preto vychádzajúc z § 31a zákona o ústavnom súde aplikoval primerane ustanovenia § 103 a § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a konanie o sťažnosti sťažovateľky zastavil. Ústavný súd pritom v tomto smere vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo vlastnej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2012